

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., v právní věci žalobce **NEJMARKET s.r.o.**, se sídlem v Šenově u Nového Jičína, Malostranská 40, zastoupeného Daně & Daně s.r.o., se sídlem v Ostravě – Mariánských Horách, Oborného 299/10, proti žalovanému **Finančnímu úřadu pro Moravskoslezský kraj**, se sídlem v Ostravě – Moravské Ostravě, Na Jízdárně 3, ve věci žaloby proti nečinnosti,

t a k t o :

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Podanou žalobou se žalobce domáhal ochrany před nečinností správního orgánu, kterou spatřoval v tom, že žalovaný nevydal a nepřiznal žalobci úroky z vratitelného přeplatku.

Žalobce blíže rozvedl, že podal dne 23.8.2016 žádost o přiznání úroků z vratitelného přeplatku. Žalovaný žádosti nevyhověl, a to formou sdělení ze dne 14.9.2016 č.j. 2962545/16/3215-50521-806798. Proti tomuto postupu žalobce brojil

podáním podnětu k ochraně před nečinností podle ust. § 38 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, v platném znění (dále jen daňový řád). Nadřízený správní orgán Odvolací finanční ředitelství vyrozuměním ze dne 11.11.2016 neshledalo podnět žalobce důvodným, a proto jej odložilo. Žalovaný u žalobce vedl daňová řízení a svými postupy zadržoval nadměrné odpočty žalobce. Tím se dostává žalobce do existenčních potíží. Žalobce tvrdí, že žalovaný měl vydat a přiznat úroky z vratitelného přeplatku ve smyslu ust. § 155 odst. 4 daňového řádu. Žalobce má za to, že žaloba je podána v zákonné lhůtě, když se dne 21.11.2016 prokazatelně dozvěděl o odložení podnětu před nečinností nadřízeným správním orgánem. V další části žaloby žalobce poukázal na konstantní judikaturu správních soudů a Evropského soudního dvora k právní otázce nároku na úrok z vratitelného přeplatku. Závěrem žalobce uvedl, že žalovaný svým postupem, kdy neuznal žalobci úroky z vratitelných přeplatků, zjevně postupuje v rozporu se zákonem. Nerespektování soudní judikatury je zcela zjevné a ani v projednávaném případě nebyla žalovaným zpracována argumentace, která by se odchýlila od právní argumentace projednávané v rámci správního soudnictví. Proto se žalobce domáhal vydání rozsudku, jímž by soud žalovanému nařídil, aby vydal a přiznal žalobci úroky z vratitelného přeplatku, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že na žádost žalobce o přiznání úroků z vratitelných přeplatků za zdaňovací období září až prosinec 2013 a dále leden, květen a červen 2014 reagoval sdělením ze dne 14.9.2016, v němž žalobce informoval, že jeho požadavku nelze vyhovět, jelikož požadované úroky z vratitelných přeplatků nevznikly. Dále žalovaný uvedl, že ve věci žádosti o přiznání úroků z vratitelného přeplatku bylo následně dne 21.11.2016 pod č.j. 3420834/16/3215-50521-806798 vydáno rozhodnutí, v jehož výrokové části správce konstatoval, že žalobci nenáleží úroky z vratitelných přeplatků ve smyslu ust. § 155 odst. 5 daňového řádu za uvedená zdaňovací období. Rozhodnutí bylo žalobci zasláno dne 1.12.2016 do datové schránky zástupce žalobce. Proti tomuto rozhodnutí byl připuštěn opravný prostředek, jehož však žalobce v zákonné lhůtě nevyužil. Žalovaný závěrem uvedl, že pokud jde o prostředky soudní ochrany, mohl se žalobce bránit jedinec cestou žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, která je však nepřípustná s ohledem na nevyčerpání řádných opravných prostředků. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že žalovaný dne 21.11.2016 vydal rozhodnutí č.j. 3420834/16/3215-50521-806798 ve věci žádosti o přiznání úroků z vratitelných přeplatků. Nadřízený správce daně vyrozuměním ze dne 11.11.2016 č.j. 49120/16/5300-22441-711309 odložil podnět žalobce proti nečinnosti jako nedůvodný. Za této situace je překvapující vydání rozhodnutí ze dne 21.11.2016, neboť jeho vydání brání překážka věci pravomocně rozhodnuté. Rozhodnutí vydané dne 21.11.2016 je nezákonné, protože žalovaný v této věci již rozhodl formou vyrozumění ze dne 11.11.2016 č.j. 49120/16/5300-22441-711309. Žalovaný postupoval v rozporu s ust. § 101 odst. 4 daňového řádu, neboť byla vydána ve stejné věci dvě rozdílná správní rozhodnutí, která si vzájemně odporují. Podle žalobce tak žalovaný vybočil ze základních limitů výkonu státní správy daných článkem 2 odst. 3 Ústavy ČR, článkem 2 odst. 2 a článkem 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina), když uplatnil státní moc mimo případy, meze a způsoby stanovené zákonem.

Podle ust. § 79 odst. 1 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s.ř.s.) ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Obsahem správního spisu má krajský soud za prokázané, že žalobce podal dne 23.8.2016 žádost o přiznání úroků z vratitelného přeplatku. Správce daně sdělením k této žádosti ze dne 14.9.2016 č.j. 2962545/16/3215-50521-806798 sdělil žalobci důvody, pro které mu přiznání úroků z vratitelného přeplatku za konkrétní zdaňovací období nenáleží. Žalobce podal dne 11.10.2011 podnět k ochraně před nečinností. Nadřízený správní orgán Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně vyrozuměním ze dne 11.11.2016 č.j. 49120/16/5300-22441-711309 vyrozuměl žalobce o odložení podnětu k opatření proti nečinnosti, neboť jej neshledal důvodným. Správce daně rozhodnutím ze dne 21.11.2016 č.j. 3420834/16/3215-50521-806798 rozhodl, že žalobci nenáleží úrok z vratitelných přeplatků v důsledku vyměření nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období září až prosinec 2013 a leden, květen a červen 2014. Rozhodnutí obsahovalo řádné poučení o odvolání. Rozhodnutí bylo doručeno zástupci žalobce do datové schránky dnem 1.12.2016.

Na základě shora uvedeného krajský soud žalobu na soudní ochranu před nečinností žalovaného důvodnou neshledal. O žádosti žalobce bylo totiž žalovaným rozhodnuto rozhodnutím ze dne 21.11.2016, a to tak, že mu nenáleží úroky z vratitelných přeplatků v důsledku vyměření nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty za označená zdaňovací období. Žalovaný tedy nečinný nebyl a meritorní rozhodnutí vydal. Skutečnost, že žalobce zpochybňuje toto rozhodnutí ve věci samé tvrzením o jeho nezákonnosti, nesvědčí závěru o nečinnosti správního orgánu spočívající v nesplnění povinnosti vydat jiné rozhodnutí (dle žalobce rozhodnutí o přiznání úroků z vratitelného přeplatku). Institut žaloby na ochranu proti nečinnosti nemůže nahrazovat jiné zákonné postupy, které slouží k přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí správních orgánů (srov. přiměřeně rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 16.5.2006 č.j. 52 Ca 15/2006-42). V posuzované věci žalobci nic nebránilo v tom, aby podal proti rozhodnutí správce daně ze dne 21.11.2016 odvolání, neboť o možnosti tohoto opravného prostředku byl řádně poučen. Rozhodnutí se rovněž prokazatelně dostalo do dispoziční sféry zástupce žalobce prostřednictvím jeho datové schránky. Následně po vyčerpání řádného opravného prostředku mohl žalobce podat žalobu na přezkum správního rozhodnutí.

Krajský soud nesdílí názor žalobce, že úkony správce daně, jakož i jeho nadřízeného správního orgánu (tj. sdělení správce daně ze dne 14.9.2016 a vyrozumění nadřízeného správního orgánu ze dne 11.11.2016) představují překážku věci pravomocně rozhodnuté. Krajský soud má za to, že správce daně svým sdělením ze dne 14.9.2016 informoval žalobce toliko o důvodech, pro které neshledal opodstatněnou jeho žádost o úroky z vratitelného přeplatku a nadřízený správní orgán ve vyrozumění ze dne 11.11.2016 argumentoval toliko ve vztahu

k žalobcově žádosti o opatření proti nečinnosti. To, že se obsahy těchto sdělení správních orgánů argumentačně dotýkají problematiky úroků z vratitelného přeplatku, právní úpravy této otázky, jakož i judikatury k ní se vztahující, vyplývá logicky z povahy věci a z reakce na obsah podání učiněných žalobcem. Tyto úkony správních orgánů obou stupňů však nelze považovat za rozhodnutí v materiálním smyslu. Konstantní judikatura správních soudů se sice jednoznačně přiklání k závěru, že také neformální přípisy mohou být za určitých podmínek rozhodnutími v materiálním smyslu, avšak jsou to takové úkony, které dle svého obsahu v materiálním slova smyslu zasahují do právního postavení dotčených subjektů, i když formálně, to je ve smyslu požadavků příslušného procesního předpisu, rozhodnutími nejsou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu – dále jen NSS – sp. zn. 1 Ans 5/2008 nebo Nález Ústavního soudu sp. zn. IV ÚS 233/02).

V posuzované věci však krajský soud v obsahu obou přípisů správních orgánů neshledal, že by jimi bylo rozhodováno o právech a povinnostech žalobce. Správní orgány zde pouze uvádějí svou argumentaci, z níž dovozují neoprávněnost žádosti o poskytnutí úroků z vratitelných přeplatků, resp. žádosti o opatření proti nečinnosti. Rozhodnutím, které v materiálním slova smyslu zasáhlo do právní sféry žalobce, bylo až rozhodnutí ze dne 21.11.2016, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí úroků z vratitelných přeplatků. Pro úplnost soud podotýká, že i v případě, že by bylo neformálními přípisy zasáhnuто do právní sféry žalobce, což se v posuzované věci nestalo, byla by to skutečnost, která by neumožňovala podání žaloby na ochranu proti nečinnosti, ale žaloby ve smyslu § 65 a násl. s.ř.s. na přezkum takového neformálního rozhodnutí.

Jelikož však ve věci žádosti žalobce o poskytnutí úroků z vratitelného přeplatku bylo vydáno rozhodnutí (ze dne 21.11.2016 č.j. 3420834/16/3215-50521-806798) před podáním nečinnostní žaloby, není dán dostatek pasivní legitimace pro podání žaloby na ochranu proti nečinnosti, a proto ji soud jako nedůvodnou zamítl (ust. § 81 odst. 3 s.ř.s.). Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Pro úplnost považuje soud za vhodné zmínit, že o ne zcela přesném pochopení institutu soudní ochrany proti nečinnosti správního orgánu svědčí i petit žaloby, kdy se žalobce domáhá vydání rozsudku, jímž by soud žalovanému nařídil „.....aby vydal a přiznal žalobci úroky z vratitelného přeplatku“. Takový petit je v rozporu se smyslem této formy soudní ochrany a také se stávající judikaturou. V této souvislosti považuje soud za vhodné odkázat na rozsudek NSS ze dne 2.12.2010 č.j. 5 Ans 11/2010-104, v němž NSS vyslovil, že *soud při rozhodování o žalobách na ochranu před nečinností (§ 79 a násl. s.ř.s.) nepředjímá, ani jakkoli nepresumuje meritorní rozhodnutí správního orgánu, neboť tato úvaha náleží pouze správním orgánům vedoucím příslušná správní řízení*. V obecné rovině je tedy žalobce v nečinnostní žalobě oprávněn požadovat uložení povinnosti správnímu orgánu vydat příslušné rozhodnutí nebo osvědčení, tj. rozhodnout ve věci samé, nikoliv však s určením konkrétního obsahu takového rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu soudního spisu nevznikly v tomto řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 19. října 2017

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu